

Rapport vedr. Advokatrådets tilsyn 2020

Indledning

Denne rapport beskriver Advokatrådets generelle tilsynsvirksomhed i 2020 og følger op på Advokatrådets interne tilsynsplan for 2020.

Advokatrådets tilsyn har været påvirket af Covid-19, som bl.a. har betydet aflysninger af tilsynsbesøg, og herunder også forsinket oplæring af nyansatte tilsynsførende. Selv om Advokatrådet i videst muligt omfang har erstattet tilsynsbesøgene med skriftlige tilsyn og online tilsyn, har pandemien desværre betydet, at der ikke har været ført tilsyn med alle udtrukne advokatvirksomheder. Målsætningen har været, at disse tilsyn skulle gennemføres i foråret 2021. På nuværende tidspunkt er de planlagte tilsyn for 2020 således gennemført med undtagelse af ni tilsyn, der af forskellige årsager, herunder sundhedsmæssige, fortsat udestår.

Rapporten er udarbejdet til Justitsministeriet og offentliggøres på Advokatsamfundets hjemmeside.

Det risikobaserede tilsyn - risikoklassifikation og udvælgelse

Ved lov nr. 1540 af 18. december 2018 blev der i retsplejeloven indført bestemmelser, der nærmere angiver, hvordan Advokatrådet skal udøve sit tilsyn. Det fremgår heraf, at tilsynet skal være risikobaseret, og at Advokatrådet skal sikre, at der over en årrække føres tilsyn med samtlige advokater og advokatvirksomheder. Bestemmelserne om Advokatrådets tilsyn trådte i kraft den 1. juli 2019.

Risikoklassificeringen foretages foreløbigt midt på kalenderåret og danner grundlag for udtagningen det følgende efterår og forår. Klassifikationen er ikke en vurdering af, hvorvidt den konkrete advokat eller advokatvirksomhed har overtrådt reglerne. Klassificeringsmodellen er baseret på data og statistiske sammenhænge og opdeler populationen i tre grupper; høj, mellem og lav.

Advokatrådets plan for efteråret 2020

Det følger af retsplejeloven, at Advokatrådets tilsyn skal tilrettelægges, så alle advokater og advokatvirksomheder over tid underlægges tilsyn, og samtidig sådan, at en risikoklassifikation er styrende for, hvor ofte tilsyn gennemføres. Advokatrådet arbejder på denne baggrund ud fra en forudsætning om, at der gennemføres tilsyn mindst hvert tredje år for Høj risikogruppe, hvert sjette år for Mellem risikogruppe og hvert tiende år for Lav risikogruppe. Dermed vil alle advokater og advokatvirksomheder mindst en gang over en ti års periode have fået foretaget et tilsynsbesøg.

Ved forhøjelse af advokaternes obligatoriske bidrag pr. 1. januar 2020, har Advokatrådet fået tilført flere ressourcer, som er brugt til opnormering af tilsynet.

Også i 2020 er størstedelen af kræfterne brugt på at gennemføre tilsyn blandt advokatvirksomheder i den høje risikogruppe, hvor alle skal have tilsyn indenfor en treårig periode. Af virksomheds- og organisationsansatte advokater var der efter risikoscoringen alene én advokat i Høj risikogruppe, som manglede tilsynsbesøg.

Skemaet nedenfor angiver, hvor mange advokatvirksomheder og virksomheds- og organisationsansatte advokater, der blev udtaget til at skulle have tilsyn i 2020. Som nævnt i indledningen har Covid-19 desværre betydet, at der ikke har været ført tilsyn med alle udtagne advokater og advokatvirksomheder:

Planlagte tilsyn for 2020		
Risikogruppe	Advokater¹	Advokatvirksomheder
Høj	1	120
Mellem	20	100
Lav	80	70

Gennemførte tilsynsbesøg i 2020

I advokatvirksomhederne blev der samlet set gennemført 189 tilsynsbesøg i 2020. Heraf var 25 besøg opfølgning på tidligere tilsynsbesøg, hvor tilsynet som følge af mangler ved typisk opdrags- og prisoplysninger og/eller kundekendskabsprocedure i sager omfattet af hvidvaskloven havde besluttet at aflægge nyt besøg inden for seks til tolv måneder. Fire besøg i advokatvirksomheder var udløst af konkrete oplysninger tilgået Advokatsamfundet (spontantilsyn) og var altså ikke en del af de udtagne virksomheder.

Blandt de virksomheds- og organisationsansatte advokater er der i 2020 gennemført 69 tilsyn. Samtidig med tilsynsbesøg hos advokatvirksomhederne blev der i 2020 ført tilsyn med 339 advokater.

¹ Virksomheds-/organisationsansatte advokater.

Målsætningen har været, at tilsynet med advokater og advokatvirksomheder i 2021 skulle tilrettelægges således, at Advokatrådet kunne opfylde målsætningen om den minimale hyppighed af tilsyn for alle risikogrupperne på trods af Covid-19, der fortsat har givet udfordringer i forhold til gennemførelse af fysiske tilsynsbesøg hos advokater og advokatfirmaer. Fysiske tilsynsbesøg blev suppleret med online og skriftlige tilsyn.

Der er blevet udtrukket flere advokater og advokatvirksomheder i sommeren 2021 med henblik på at supplere de resterende 2020-sager.

Det risikobaserede tilsyn

Det risikobaserede tilsyn hos advokatvirksomhederne omfatter som hidtil navnlig obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, EU-advokater, interessekonfliktretningslinjer, oplysningspligter, hvidvaskloven og advokatselskabsreglerne.

Tilsynet med de virksomheds-/organisationsansatte advokater omfatter obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, EU-advokater og brug af advokattitlen.

Spontantilsyn

Oplysninger fra advokater, klienter og myndigheder, oplysninger indgået via whistleblower-ordning, oplysninger i medier mv. kan give anledning til beslutning om ekstraordinært udkørende tilsyn hos advokater eller advokatvirksomheder. Det almindelige tilsyn kan endvidere suppleres af et tilsynsskema vedrørende klientkontoforhold, hvis de konkrete omstændigheder giver anledning hertil.

Hvidvaskspecifikke tilsyn

Hvidvask og terrorfinansiering har store samfundsmæssige konsekvenser, og forebyggelsen har politisk og mediemæssig bevågenhed, ligesom FATF og Europarådet løbende følger de danske myndigheders kompetence og vilje til at føre et risikobaseret og konsekvent tilsyn efter hvidvaskloven.

Advokatrådet har derfor iværksat et særligt tilsyn specifikt rettet mod hvidvask og finansielle sanktioner. Udtagelsen af advokater til dette supplerende tilsyn sker bl.a. på baggrund af oplysninger modtaget i tilsynserklæringerne. Det hvidvaskspecifikke tilsyn har ikke indflydelse på det risikobaserede tilsyn, som således fortsat vil omfatte tilsyn på hvidvaskområdet.

Andre tilsynsaktiviteter

Advokater og advokatselskaber skal årligt indsende en klientkonto- og tilsynserklæring indeholdende oplysninger om klientkontoforhold, forsikring og

garanti samt ejerandele i anden virksomhed. Klientkonto- og tilsynserklæringerne for 2020 er gennemgået, og erklæringer med oplysninger, der har givet anledning til yderligere undersøgelser er blevet udtaget til særskilt behandling.

Advokater og advokatfuldmægtige skal efter afslutning på deres individuelle treårs efteruddannelsesperiode indberette antallet af kursuslektioner mv., som de i perioden har deltaget i. Det kontrolleres løbende, om indberetningerne indgives inden fristerne herfor, og der foretages almindelig sagsbehandling i tilfælde, hvor advokaten har indberettet mindre end de krævede 54 lektioner.